

A lap szellemi részére vonatkozó
minden közlemény
Margitai József szerkesztő-
névére küldendő.

Kiadóhivatal:
Fischel Fülöp könyvkereskedése
Léle küldendő az előfizetési díjak
nyíltterek és hirdetések

Hirdetések jutányosan számítatnak.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 8 kor
Fél évre . . . . . 4 kor
Negyed évre . . . . . 2 kor
Egyes szám ára 20 fill.

Hirdetések elfogadottnak:

Budapest: Goldberger A. V. és
Eckstein B. hird. irod. Bécsben
Schalek H., Dukas M., Oppelik A.
„Általános Tudósító” hirdetői oszt.
tálya Budapest.

Nyílttér példára 20 fill.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, a »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« s a t. hivatalos közlönye.

Pünkösöd.

Az első keresztények minden fölülmuló
híterőssége eredményezte: hogy a keresztény
vallás már az apostolok életében elterjedt
az akkori ismeret egész világon, sőt oda is
elhatolt, a hová a világhódító rómaiak legy-
verei sem tudtak utat törni maguknak. Oly
erős uralomra vergődött mindenütt, hogy
sohasem volt s ma sincsen hatalom, mely
azt, nem mondandó kiáltani, ha em csak meg-
ingathatni is képes volna. Jézus hite ott világ-
lik ma a népek millióinak észjárásában s ha-
bár időközönként el-elhomályosul, de soha
ki nem alszik, hitvágyai és erkölcstanai
uralják s annyira áthatották a szíveket, a
gondolatok s érzelmek világát, hogy e ha-
talomtól menekülni még az sem képes, a
ki a kereszténységgel végkép szakítani igye-
kezett.

Jól tudom és ismerem azon súlyos se-
beket, melyekben korunk sanylik, tudom,
hogy a hit szerinti élet nagyon meggyérült
közöttünk, — ámde ennek csak egy oka
van, az: hogy a mai korszakban minden
van bőven, már tudniillik annak a kinek
van, — van bőven műveltsége, tulzott föl-
világosodottság, nagy élelmessége, minden-
hez alkalmazkodási tehetsége, — csak a
jellemességben nagy a szegénység, nagy a
logyatlanság.

Hisznek manap is, de nincs az em-
berekben annyi bátorság, hogy külsőleg is
bevallják, mit bensőjükben tagadni ugyis
képtelenek.

Van hit manap is, de nincs elhívít,
mert a mai hitnek nincs lelke. Hiányzik
belőle, a mi a hitet megeleveníti: a hitnek
meggyőződése, a meggyőződésnek bátorsága.

Az anyag imadása lealacsonyította az
észjárás, fenségét, midőn eszményiségből
lerántotta a föld göröngyéhez, a szíveket

gyáva remegésbe ejti, midőn megfosztotta
az emberi önállóságától, gondolkodásának
függetlenségétől, cselekvésének bátorságától.
Soha a szolgaiság szelleme nem vett annyira
erőt az embereken, mint azon korszakban,
melynek hazug jelszava: a szabadság, jelle-
me pedig gyávaóság.

De hát miért és mitől félünk? Barmly
mostoha időket élünk is hitünk miatt, ne-
künk sem szabadságunk sem életünk nem
lorog veszélyben. Sokkal csekélyebb jelen-
tőségű dolgoktól félünk. Félnék a világ ité-
letétől, az emberek beszédjétől. Merő emberi
tekintetek, merő földi érdekek képezik félel-
münk forrását. Minket mi sem nyugtalanít
és bátorítalanít annyira, mint — ez a gon-
dolat: mit mondanak az emberek? mit mond
a világ?

Félelmünknek egy másik forrása: a
földi érdekeinknek tulságos és rendetlen
gondozása. Az emberek ma nem elvek, ha-
nem érdekek után indulnak.

Távol áll fölfogásomtól az a nézet,
mintha cselekvéseinkben soha sem volna
szabad saját érdekeinket is figyelemmel len-
nünk, mintha a vallás azt követelné: hogy
az ember mindig saját érdekei ellen csele-
kedjék s egyenesen önkárára, önvésztlére tö-
rekedjék.

Ámde érdekek s érdekek között ég és föld
külömbösgé vagyon.

Vannak nemes érdekek, vannak nem-
telenek, vannak közérdekek, vannak magán-
érdekek, vannak ideiglenes s vannak örök
érdekek.

S az ezen érdekek közti választást egy
nagy törvény szabályozza, melyet a józan ész
szentnek tart, a nemes szív áldozatra méltó-
nának talál a melyet megszegni annyit tesz,
mint okatlanul cselekedni, a becsületesség
követelményeivel ellenkezésbe jönni.

S ez a nagy és szent törvény azt pa-

rancsolja, hogy a magánérdeket a közérdek
alá helyezzük, az ideiglenes érdeket rendel-
jük az örök érdekek alá és nem engedjük,
hogy bármily haszon kedvéért, avagy kár-
nak kikerüléséért nemtelen eszközök fölhasz-
nátására vetemedjünk.

Ma azonban éppen megfordítva áll e tétel
a gyakorlatban. Az anyagelvűség tulsúlyba
helyezte az egyént a társadalommal szemben.
Az önérdék mindenk fölött áll, a többi
csak azután következik, ha ugyan az önzés
magánkívül ismer még egyebet is. Első és
fődolog az én hasznom, az én előmenetelem,
az én kitüntetésem, az én dicsőségem.

A többi és a mások érdeke, közjó és
a vallás követelményei csak anyiban része-
sülnek figyelembe, a mennyiben a magán-
érdekek előmozdítására akár ürügyül, akár
eszközüül szolgálhatnak. Nincs eszköz elég
aljas, a melynek fölhasználásától a hiteve-
szett lelkiismeret visszadöbbsene, ha ilyen
önző céljainak valóítására törekszik. A
csuszás-mászás neki csak alázatlanság, a fon-
dorkodás csak éles elméjűség, elveinek meg-
tagadása, szegre akasztása, az a bölcs elő-
relátás, a vesztegetés csak ügyes fogás; akár
önmagát eladni, akár más megvásárolni,
ha csak egy hitvány pénzdarabon is, az
manap közéleti ügyességnek nevezetik. Az
anyagelvűség előtt az egész emberi élet
csak egy nagy üzlet jelentőségével bír, a
melyben mindennek megvan alkuszterü ára,
mindennek értéke, csak a jellemességnek,
az elvszilárdságnak, a közjóért való áldozat-
készségnek nincsen becsülete, nincsen elis-
merése.

Az anyagelvűség megrontja az erköl-
csöket, sőt fogalmait is megzavarja: a férfias
ságot elpuhítja, a bátorságot kiölti a szívek-
ből, az önérdék rabszolgáját félelemmel tölti
el mindannyiszor, midőn önző céljainak
veszélyével szemben áll.

TÁRCZA.

Megfeledezett magáról.

(Vége)

Temerényi gróf párbajozott. A párbaj oka
ellenfelel való politikai vita volt. Ugy látszott,
mintha az ellenfél golyója özvegygyé akarta volna
tenni a grófnét. A golyó behatolt a gróf fejébe és
három katonai orvos fáradozása, hogy a golyói
kivegyjék, sikertelen maradt.

»Ha valaki megmentheti a gróft, az csak
Berkes tanár lehet! Küldjön érte, kegyelmes asz-
szony! Mert ha a golyót éjfélig el nem távolítják
a sebből, a gróf menthetlenül meghal!« mondá a
három orvos legöregebbje.

Félórával később belépett Berkes a beteg-
szobába. A grófnő maga vezette a beteghez, ki
nyöszörögve hánykolódott agyában.

»Ha a láz még emelkednék, a gróf ur feltét-

lenül meghalna. De mihelyt a golyó kint lesz, a
láz is csökken, magyarázá meg a tudós a grófnő-
höz fordulva: S ismét találkoztak tekintetek, s
ismét megértetek egymást, csaknem pillanat alatt.
Pir fódte a grófnő arcját, s szeméből kiolvashatta:
»Tudom, hogy nemes vagy, nem volnák képes sze-
relmünköt beszenyezni; legkevésbé bünnel!« S
mintha válaszolni akart volna erre a pillantásra,
mondá: »Meg fogom vizsgálni, el lehet e távolítani
a golyót? Reméljük a legjobbat!« Azután távozás-
ra kérte föl a jelenvoltakat, az egyik katonai or-
vos kivételével, kinek segítségére szüksége volt.

A megvizsgálás negyedórát tartott; azután
felkérte kollégáját: »Sziveskedjék megmondani a
grófnénak, ki a szomszédaszobába bizonyosan aggo-
dalommal vár, hogy a sikert biztosnak tekintem.
A golyó nem hatolt nagyon mélyre s nem is fek-
szik olyan kedvezőtlenül, hogy a mai tökéletes mű-
szereimkel el ne távolíthatassuk.

S Berkesnek sikerült a golyót eltávolítani.
Mikor a kis ólom golyót átadta a grófnénak, a
fiatal asszony megfogta s megcsókolta jöltevé nemes
kezét.

Kérés vártatva csakugyan csökkent a láz, a
mint Berkes előre jelezte. S most elbucszott. A

grótné elkísérte. »Látogassa meg holnap is a be-
teget!« kérte mikor a folyosóra értek. Berkes a
szembe nézett s most a grófnéa volt a sor, hogy
lesüsse szemét.

»Ne követeljen tőlem lehetlent, grófnő!
Nem vagyok Isten!« mondá.

A grófnő szomorúan lehorgasztotta fejét.
»Ezer, ezer köszönet!« hebegé s bucsuzásul kezét
szorított vele. Megértette őt.

»Nem vagyok Isten!« mondotta. »De igen,
igen, az vagy te nekem; az voltál s az is leszel
nekem mindig! Te jó, te nemes!«

Amikor két évvel később Temerényi gróf ter-
meszetes halállal mult ki, a gyászidő letelte után
közölték a lapok, hogy Temerényi grófnőt elje-
gyezte egy egyszerű tanár: Berkes. Akkor történt,
hogy a mindig halvány Lédey bárónő a kerevet
szögletébe dobta az ujságot; s akkor történt, hogy
a jövendőbeli Berkesné az a súlyos csapás érte,
hogy a társaság számára lehetetlenné vált.

S ez így rendben is volt. Mert mint hallot-
tuk: »Megfeledezett magáról.»

— r. — s.

De nem csoda! A milyen a hit, olyan az erkölcs is. A sekély viznek sekély a hullámvérse is, s ha a vihar fölkorhácsolja habjait, csak szennyes - medrét tárja föl, melynek iszapos párolgása bűzhödté teszi saját ágát s egész környékét is.

Csak a mély vallásosság és meggyőződés az a hit, melynek lelke is van, csak az képes igazán önzellen, férfias, bátor, önfeláldozó jellemeket teremteni és nevelni. A hivő ember is szereti és gondolja önérdékeit, de nem helyezi azokat a közjó fölé, ő is retteg és fél, de csak a nemtelen eszközök-től és mindentől, ami szívet és lelket begszennyezheti, ő is alázatos, de mások kegy-mosolyáért föl nem áldozza meggyőződését, lelkiismeretének tisztaságát.

Ily mélyeséges mély hittel, ily erős meggyőződéssel s megingathallan jellemeszilárd-sággal lének az apostolok fölékesítve, midőn a Szentleket elvévén, ajándékaival beteltek.

Cselkó József.

A Muraközi kérdés.

Felolvastott a folyó hó 9-iki megyei közgyűlésen.

Sajnos, hazafias aggodalmaink szavai ekkor is a pusztában kiállónak szavaiként hangzottak el és ma is ott állunk a legfőbb fejedelmi kijelentés dacára is, ahol az országos közóhaj legelső megnyilvánulásakor, tehát egy emberöltővel, a nemzetek életében is nagyon számottevő olyan hosszú idővel ez előtt állotunk, amelyet — kihasználatlanul hagyván nemzeti jogaink visszaszerezésében — nagy Kőlcseynek szavai szerint nem adhat vissza semmi öröklét. Sőt, ha tekintetbe vesszük, hogy ez a nemzetiségi eszme, irány és küzdelem, a melynek zajtóló viszhangzik egész Európa és a mely eszme a történelem örök tanúsága szerint államok bomlására vezethet s a Muraköznek horvát anyanyelvű népet Horvátországgal egyébként is természetszerűen összekötő nyelv-rokonságban bő tápot nyer, folyton útát tör és tért hódít magának s ezenkívül újabbban vallási érdekek is mindinkább bomlasztó ellentétbe kerülnek a nemzet és hazza érdekeivel: kétségtelenül kell tartanunk, hogy a mai állapot soha sem volt a magyar nemzeti állameszmére és kultúrára nézve károsabb, mint manapság, amidőn a tapasztalás keserűségei már eléggé megtanítottak ben-nünket arra, hogy a magyar liberalizmus szülőtte az u. n. nemzetiségi egyenjogosság, Eötvös József következő szavai szerint: minden nemzeti törekvés alapja felsőbbiségének érzete, a célja pedig uralkodás — csupán arra való, hogy az egyedüli és kizárólagos jogosultsággal bíró magyar nemzeti törekvéseknek útját állja és midőn már nem lehetünk kétségben az iránt sem, hogy a magyar nemzet csak úgy állhat fenn, ha sikerül neki a magyar államot fenntartani és viszont ez az állam csak úgy állhat fenn, ha magyar lesz!

Legutolsó feliratunk óta meg súlyosabb, sőt válságosabb lón a helyzet, mert a mult évi horvát-országi zavargások a nagyhorvátországi ábrándokkal és a jogosulatlan nemzetiségi aspirációkkal telt Pandora-szelencéit részben nálunk ürtítették ki és lassu öllő méregként Muraköz horvátjaink népének hitébe és tudatába csöpögtetni igyekeztek, hogy már legközelebb Horvátországhoz fog csatoltatni; a horvátországi lapok egyrésze pedig most a Horvátországhoz való tartozandóság jogát és vágyát kívánja éleszteni Muraköz lakosságában, mely titkon elárasztva e lapokkal, ami ellen önként érthetőleg vajmi keveset használ az, hogy az illető közigazgatási hatóságok és kir. ügyészség a legérberebb gondosságot fejtik ki abban, hogy e lapok mélyező behatásának, azok törvényszerű elközbizásával eleje vételessék.

Igaz, hogy ama zavargások tetteleg nem törtek át hozzánk, de ez ellen meg is tettük a szükséges óvintézkedéseket. Az is való, hogy e zavargások a tél folyamán nagyjából megszűntek; de ama lapok s újabbban egy röpírat is nyíltan hirdetik, hogy amiként tavaszkor minden horvátunk meg kell mozdulnia a muraközi testvérek visszahódítására, felszabadítására. Az is tény, hogy Muraköz népet ama zavargások alatt és óta nagyjában nyugodtnak láttuk és látjuk; de ki tudná azt megmondani, hogy nem rejt-e hullámokat a ten-

ger mélye sima tükre alatt. Végül az is igaz, hogy egy csöpp mozdulása is felkavarhatja a tenger mérhéttelen vizét és miután már oly büntető bírósági ítéletekkel állunk szemben, amelyek ismét-telen hazuellenes igazat állapítottak m-g, a zágrábi egyházmegyének egyik Muraközbe helyezett tagja ellen pedig hasonló émeletmennyért bűnvádi eljárás van folyamatban: önmagától előtérbe nyomul az a kérdés, hogy vajlon nem a hirdettelt mozgalom előpostái-e ezek?

Korátsem azért mondjuk ezt, mintha kételkedni akarnánk vagy tudnánk Muraköz népének hazafiaságában. Csupán a jelenlegi viszonyok szűlte s a jövő iránti honfui aggodalom szól e szavakban, mert egyrészt nagy és közeli veszélyt látunk abban, hogy tisztelettel hajgálhatunk ott, ahol gyűlölköny anyagok is vannak; másrészt pedig tagadhatatlan, hogy az élet ugy az egyénnél, mint a nemzeteknél és államoknál nem más, mint haladás az ismeretlen felé s ezt az ismeretlen jövőt a fölízgatott szenvedélyek végtelenségű alakíthatják.

Jól tudjuk, hogy nehézségek tornyosulnak az elvileg eldöntött gyakorlati megoldása elé. Nem ismeretlenek előttünk a magas kormányának a folyamatosan volt tárgyalások alatt kifejtett fáradozásai sem. Azzal is tisztában vagyunk, hogy az árcsatolás kérdése lehetőleg békésen, testvériesen és ugy döntendő el, hogy bizózi és legyőzött ellenfelek ne legyenek. Ámde gúztosak vagyunk abban, is hogy ha a régi várt orvoslás késik, föltötte komolyan lép föl az a kérdés, hogy miként bírjuk Muraköznek 22 plébániából és 112 községből álló nagy területét és majdnem százezer lelket számláló lakosságát a magyar nemzetnek és hazának megtartani? Igaz, 100000 lélek nem sok a népek millióinak tömegében; de sok, igen sok azon a kis magyar szigeten, a melyet teljesen idegen nemzetek végtelen tengere nyaldos körös-körül s amelynek éppen legveszélyeztetetlebb pontján, a határszélen él a honpolgároknak azon nagy száma, melyet minden idegen befolyástól megóvni, védeni öh-junk. De volna bár elenyésző csekély is e szám, nem maradhatnak közönbökök és tétlenek. Hisz a legnagyobb magyar, ki nemzetét fölírta az áll-ságából és államférfiúi bölcs előrelátásával a magyar faj biztosítását és nemesebb kifejtését tüzte ki legelső és legfőbb feladatunknak, az mondotta, hogy még az apagyúllónak is meg kellene kegyelmezni, olyan kevesen vagyunk!

Valóban nem festünk sötétebbre a helyzetet, mint a milyen és nem tulozunk, ha ezen a már égetően sürgős és óriási horderővel bíró kérdésben a nagy rómaival felkiáltunk: Videant consules.

Ha többször felszólalásunk után a legutóbb lezajlott, de hatásokban még élő események komolyan intó szavára most, a tizenkettedik órában mi is újból óva intünk az ellen, hogy tétlenül szemléljük a tények erejében rejő, a megszokás erejénél fogva egyre növekvő s a szóban levő új eszmék által istáptolt hatalom térfoglalását övvesztinkre: azon reményben tesszük ezt, hogy végre meghallgatásra találunk s e reménységünk annál erősebb, mert hiszen az előadottak és szilárd meggyőződésünk szerint most már minden legkisebb késedelem a legnagyobb és belátatlan veszélyek csiráját rejti méhében s ez okból egyáltalán nem képezhet most már döntő körülményt az, hogy a visszacsatolás mentől előbb is, ha kell, az anyagiakban az állam hozzájárulása mellett is, föltétlenül keresztül vitessék s dnyetén-kép felséges Apostoli Királynak legfelsőbb és alkotmánybó elhatározása szeretett hazánk és nemzetünk javára, boldogságára, üdvére és minden igazán érző honfui lelki örömére megvalósíttassék!

KÜLÖNFÉLÉK.

Boldog ünnepeket kívánunk lapok minden előfűzetőjének, olvasójának, munkatársainknak, ismerőseinknek s összes jóakaróinknak.

Személyi hir. Festetich Jenő gróf Ö-méltósága f. hó 17-én Pragerhof felől az esti vonattal Csáktornyára érkezett s innen Zalaújvári kastélyába hajtatott.

Közgyűlés. Csáktornya nagyközség képviselő testülete f. hó 17-én rendkívüli közgyűlést tartott, melyen: I. Több csáktornyai lakosnak törülésbe hozott állami adójuk után kivetett községi pótlékuk leírása tárgyában

határozott II. Az előljároság abbeli előterjesztését, hogy a vágóhídi utczában kihaszíjolt új építkezési telkek eladásra csakis készpénz fizetés mellett eszközöltesenek, elfogadta s ily értelemben határozott. III. A vágóhídi utczában 2 telek eladás ügyében határozott IV. Az önkéntes tűzoltó testület kérelmére kimondotta a képviselő testület, hogy a községi lovak ezentul a tűzoltó szertárnál lesznek elhelyezve. V. Az utcák elnevezésére kiküldött bizottság javaslata alapján Csáktornya nagyközség utczáinak nevei a következőleg állapítottak meg: Az eddigi Fő-utca a Zrinyi szállótól a Bernyák-féle üzletig — »Árpád», az Iskola-utca (Bernyák féle üzlettől a község házig) — »Petőfy», a Zalaújvári-utca a Schuleg háztól a Hampammer féle házig »Wallacis Gyula», a Zalaújvári utca a Hampammer féle háztól folytatólag »Festetics», a Zalaújvári utcából a Rosenberg féle ház mellett a vásártér felé futó utca »Kisfaludy», a régi legelő-utca a Becsey-féle háztól a Buday féle házig »Hunyady», a Perlaki-utca »Rákóczy», a vágóhídi-utca »Jókay», végre a Temető-utca »Széchenyi» utca nevet kap. A megfelelő jelzőlámpák még május hó folyamán elkészülnek VI. A Zrinyiemlék végrehajtó bizottságának kérelmére a Zrinyi oszlop délfelől oldalán a Ziegler Lajosné háza sarkán már felállított lámpa átellenében a község költségére új izzólámpát állítottat a község VII. Elhatározta a közgyűlés, hogy Méltóságos Hertelendy Ferenc főispánnál és Nagyméltóságú Wallacis Gyula országgyűlési képviselőnél, midőn — a Zrinyi—emlékmű föl-avatására jövő hó 11-én Csáktornyára érkeznek, — testületileg tisztelegnek. VIII. A Zrinyi emlékoszlop környékének rendezése ügyében intézkedett a közgyűlés.

Tanulmányi kirándulás. A csáktornyai állami tanítóképző-intézet IV. éves növendékei f. hó 14-én Dekány Mihály tanár vezetésével a szelenczei petroleum telepre tanulmányi kirándulást tettek Déléltől fél 12 órakor gyalog indult útnak a társaság s 2 óra-
kor ért a telepre, hol Vargha Sándor bányagondnok fogadta és kalauzolta a kirándulókat. Megnézték a petroleum kutak furását munkaközben, a furásnál használatos összes eszközöket és felszereléseket, a petroleum szivattyuzását a kutakból, központi mozgó-
tőját a szivattyuknak, a bedugult kutak tisztítását s általában minden munkálatot, mely a telepen előjön. A szakszerű s valóban tanulságos magyarázatokat Vargha bányagondnok ur maga volt szives teljesíteni. A bányagondnok ur a szellemi utmutatás s magyarázat mellett egyebekről is gondoskodott. — uzsonnával s egy hordó sörrel vendégelte meg az ifjuságot A petroleum telepről az ifjuság Muraszterdahelyre ment, hol Kaczun Ignác áll. elemi iskolai igazgató-tanító fogadta őket. Itt megtekintették a két osztályú állami elemi iskolát s a Mura hidjáról gyönyörködtek a valóban festői kilátásban, Naplementével a »Sipos» féle vendég-lőben volt a vacsora, s vacsora után a vonat indulásáig több magyar dall énekelt az ifjuság, miközben az ifjusággal együtt levő Kaczun tanító ur megvendégelte őket. 9 órakor az ifjuság vonattal utazott vissza Csáktornyára a tanulságos és sikerült kirándulásról

Daruvár fürdőből vesszük a következő értesítést. Gyönyörű kies fekvésű ásvány és iszap fürdők fardadhatatlan fürdőbőrőlése a fürdő emelése érdekében már mult évben sikerrel megkezdett tevékenységét ez évben fokozott mértékben folytatja. — Az ujonnan.

épült »Jánosfürdő« impozáns épülete, melynek földszintjét a fürdő és minden kényelemmel felszerelt olvasó terem, az emeletén pedig tekintélyes számú új, előkelő dísszel berendezett lakhelyiségek foglalják el, ez idényben fog rendelkezésének átadatni; ezen palotaszzerű épület fűthető folyosói a téli gyógykezelés létesítését teszik lehetővé. — Az »Anna iszapfürdő« meleg teljes iszapfürdővel, langyos és hideg zuhanyokkal szintén az idén nyitják meg; az ezenkívül eszközölt különféle újépítések és átalakítások mind ama célt szolgálják, hogy eme föllendülő fürdőnek a hazai fürdők között első rangú helyet biztosítsanak.

Az »Erzsébet« sorsjátéknál 7000 nyeremény van. Az első nyeremény értéke száz-ezer korona. Van továbbá 1—1 nyeremény 10000, 5000, 3000, 2000, 1600 korona ért. 4 nyeremény a 1000 kor., 10 a 500 kor., 100 a 100 kor. 140 a 50 kor. 500 a 20 kor. 2240 a 10 korona, 4000 a 5 korona érték. Egy sorsjegy ára 1 korona. Sorsjegyek kaphatók minden dohánytözsdeben, banküzletben és minden osztálysorsjegy elárulósítónál.

Utó tenyészapaállat vizsgálat Csáktornya. A földmivélségi miniszterium állattenyésztési alapja a folyó évre már teljesen kivan merítve, miért is a csáktornyai járásbeli községek még fennálló tenyészbika szükségleteiket ez évben kivételesen a járásbeli tenyésztőktől fogják beszerezni. E czélból f. hó 24-én, kedden délelőtt 10 órakor Csáktornya egy utó apaállat vizsgálat lesz, melyen első sorban az igazolvánnyal már ellátott magántulajdonú képezők, másodsorban a f. évi tavaszi vizsgálatkor fiataloknak, fejletleneknek talált, de utóvizsgálatra ajánlt állatok, s harmadsorban az esetleg még nem vizsgált s erre alkalmasnak látszó 1 és fél éves bikák és háromnegyednél idősebb kanok vezetendők elő. Eme vizsgálat után a tenyész igazolvánnyal ellátott apaállatok közül fedezhetik szükségleteiket a községek.

Jegyző választás. Az ujonnan felállított orhoviczai körjegyzőség körjegyzőjévé a folyó hó 14-én megtartott választáson Szabó György tüköszentgyörgyi segédjegyzőt választották meg.

Áthelyezés. A m. kir. kereskedelemügyi miniszter Szabó György csáktornyai postaltisztet Balázsfalvára és helyébe Kaposvárról Hüttler Sándor posta gyakornokot Csáktornyára helyezte át.

A magyar amerikai hajójarat Annak bizonyítékául, hogy mennyire alaptalanok a híresztelések, amelyek szerint a fiúmei hajókkal utazó kivándorlók partraszállását Newyorkban akadályozzák, közöljük, hogy a »Slavonia« hajónak mintegy ezer utasa közül az amerikai bizottság egyetlen egyet sem utasított vissza. Valamennyien külön fizetség nélkül és akadálytalanul szálltak partra. Fiuméből legközelebb, május 31-én a »Pannonia«, utána pedig június 14-én az »Ultonia« hajó indul Newyorkba. A szállítási díjban két napi ingyen ellátás Fiumében és a teljes ellátás a hajón befoglaltatik. Ingyenes felvilágosítást ad és előjegyzéseket elfogad az »Adria« személyszállító osztálya. »Központi menetjegy iroda« Budapest, Vigadó-tér 1., amelynek távirati és levélcíme: Menetjegyiroda Budapest.

Nagy Géza, csáktornyai állami tanítóképző intézeti tanár tollából most jelent meg két füzet zeneszerzemény. Az egyik füzet két dall, a másik öt zongora darabot tartalmaz, kettő kivételével könnyen játszható modor-

ban. A csinosan kiállított füzetek, melyeknek belső czimrajzát a szerző készítette, Strausz Sándor könyvkereskedésében három és négy koronáért kaphatók.

Megjutalmazott tanítók. A vall és közoktatásügyi miniszter Tóth Sándor perlaki áll. el. isk. igazgató tanítót és Major Károlyné hodosáni áll. el. tanítónőt a magyar nyelvi oktatásban tanusított kitünő buzgalomuk elismerésül egyenkint 100—100 kor. jutalommal tüntette ki.

Házasság. Kozma Nándor ráczkanizsai vendégfőrs f. hó 18-án vezette oltárhoz Eismajer Irma kassaszonny Boltnornyán.

Kirendelés. A kereskedelemügyi miniszter Heinrich Oszkár csáktornyai posta és távirat segédsztalt május hó 15-től július hó 1-ig terjedő időre Feketehegy (Szepes megye) fűrdőre osztotta be az ottani postai és távirat teendőik végzésére.

Felhívás Csáktornya nagyközség 1904. évi utadó és IV osztályú kereseti adó kivételi lajstromai a községházánál 1904. évi május hó 22-től május 29-ig közszemlére lesznek kitéve. Figyelmeztetik az adózó közönséget, hogy az illető kivételi lajstromokat a hivatalos órák alatt betekinthetik s az esetleges sérelmes megadózatlanság ellen is a felebbezések ott beadhatók a községi előjárásig.

Az emberiség számára nincs áldásosabb állapot, mint az a biztos tudat, hogy van rá mód és hely, visszanyerni a friss, erős egészséges testet, és az ezzel járó jóérzés lelki nyugalmat és rugalmasságot. A jóságos anyatelepszet gondviselése sok gyógyfürst szőrt el mindenféle, a legtöbbit szép Magyarországon, de valamennyi fűrdőhely koronája az ezeryni áldást osztó világíró Herkulesfürdő, elragadó szép, igazán paradicsomi vidékével és őserőjű természetes meleg kénés és konyhasós Jód, brom, lithiumtartalmú forrásaival. A csont és bőr, izmok és idegek, agyvelő és kiütött szervek, szív, gyomor és belek, szóval a test bármely részének többé — kevésbé súlyos kórsága elenyészik Herkulesfürdőnek szinte varázsos hatására. Regényes hegyvidégekben őzondus levegőjében évenként ezer és ezer ember örül az életnek és ha tekintetbe vesszük, hogy e hirveves fűrdő a legszebb épületekkel és minden képzelhető modern kényelemmel díszkedhetik, érthetőnek fogjuk találni, ha Herkulesfürdőt a legszebb és legkedveltebb fűrdőnek elismerik.

A csáktornyai önk tüzoltó egyesület felhívja mindazokat, kik a működő tagok sorába belépni ohajtanak és a tavaszi együttes kiképzésen résztvenni akarnak, ebbeli szándékukat Lukofinak Bernát egyleti titkárnál bejelenteni sziveskedjenek. Pártoló tagok gyűjtésével Petsornik Ottó és Masztnak József parancsnokok bizáltak meg.

Halálözás Vámosi Tivadár az Ujlaky Hirschler és Fia cég régi tisztviselője folyó hó 16-án éjjel negyed 12 órakor kinos szenvedés után életének 41-ik, házasságának 12. évében Alsódomboruban elhunyt. A boldogultnak hült tetemei folyó hó 18-án délután 4 órakor helyezettek örök nyugalomra az alsódomborui róm. k. th. sírkerben.

Országos vásár áthelyezése. A m. kir. kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a folyó hó 22-ére eső szentlónai országos vásár ez idén kivételesen a pünkösdi ünnepekre való tekintetből f. hó 25-én, szerdán tartassék meg.

A szülői gondatlanság áldozatai. A szülői gondatlanságnak s a gyermekek felügyelet nélkül hagyásának — már nagyon sokszor szomorú következménye lett s mégis nap nap után hall az ember hasonló okokból eredő szerencsétlenségről. Így legutóbb is — csak Felső-Muraközben — három gyermek lett áldozata a szülői gondatlanságnak. Ugyanis f. hó 12-én, áldozócstörtöt-

kön Petkovics János IX. hegykerületi bírósága és felesége a templomba mentek, miközben Ágnes nevű kis leánykájuk, ki az otthon marad öreganya gondjaira volt bízva, az öregasszony mellől a konyhából megszökött, s mikor a szülők haza értek, az údvári tókában találták holtan. — Szever István felsőmihályfalvi lakos 2 és fél éves Márton nevű fia is f. hó 15-én felügyelet nélkül hagyatott és az udvaron levő hiányosan bekerített tókába esett. Mire a szülők észre vették, már megfulladt. — Loncsárics György viziszentgyörgyi lakosnak Imre nevű fia pedig f. hó 14-n elszökött hazulról és az erdőszélén tüzet rakott, a tüztől meggyulladt a ruhája s mivel egyedül volt, magán segíteni nem tudott, testének háromnegyed része ugy összeégett, hogy másnap 25-én reggel belehalt égési sebeibe.

Munkás leányokat keresnek selyemfonódába. A m. kir. földmivélségi miniszter selyemtenyésztési meghatalmazottjának felügyelete alatt álló komáromi (Komárom megye) selyemfonódához 200 új munkásnő szükséges. Ily munkásnővé 13 évnél fiatalabbat és 15 évnél idősebbet nem fogadnak fel. A vidékiek utazási költségeit Komáromba és december közepén, midőn a fonóda üzemé megszűnik, vissza az országos selyemtenyésztési felügyelőség viseli. A leányok a gyárban levő közös halló teremben lesznek elszálasolva. Bér az első hetekben 80 fillér később azonban 1 kor. sőt 1 k. 10 fillér is lehet. Bővebb felvilágosítást adnak a községi jegyzők, ugyszintén náluk lehet jelentkezni annak ki ily munkásnő ohajt lenni f. hó 27-éig.

Tanfelügyelői látogatás Dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos tanfelügyelő e hó 18-án Csáktornyára érkezett. Május 19-én meglátogatta a Drávaszentmihályi állami iskolát, az őrségi, dekanoveczyi és domsineczyi r. kath. iskolákat. Az utóbbi három iskolánál második tanítói állások szervezése iránt is tárgyalt. Május 20-án délelőtt a miksavári és felsőmihályfalvi róm. kath. iskolákat látogatta meg. Felsőmihályfalván szeptemberben nyitattik meg a második tanterem. Délután a viziszentgyörgyi fura iskolázásának rendezése ügyében tartott helyszíni tárgyalást. Máj. 21-én reggel a felsőmuraközi állami iskolákat látogatására indult.

Reformátusok figyelmébe. Folyó hó 29-én délelőtt 10 órakor — Csáktornya a polgári iskolában urvacora osztással egybekötött istentisztelet lesz.

Köszönetnyilvánítás

Mindazok, kik felejtethetlen Béla testvérünk elhunyt alkalmából vigasztaló sorakkal, vagy személyes részvételekkel, vagy a temetésen való megjelenésükkel fájdalmunkat enyhíteni szivesek voltak, fogadják e helyen is őszinte köszönetünket.

Csáktornya, máj. 19-én.

A Vutsák család.

Felelős szerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és laptulajdonos:

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR)

Sve pošiljke se tičuće zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime, **Margitai Jožefa** urednika Csáktornya,

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . 8 kor.
Na pol leta . . . 4 kor.
Na četvert leta . . . 2 kor.

Izdateljstvo:

knjižara Fischel Filipova, kam se predplate i obznane pošiljaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći družtveni, znastveni i povučljivi list za puk

Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Službeni glasnik: »Čakovačke Šparkasse«, »Medjimurske Šparkasse«, »Šparkasse Okolice Csáktornya«, i t. d.

Jabučnica.

Kak sve dobro, tak i to već hoćeju pozabiti naši ljudi. Rajše si sa čvikom kiseliju hranu, kak sa onim zdravnim octom, kojega bi iz jabučnice, ili iz hruškovnice napravili. Rajše gifa hasnujeju za tek hrane, kak za telo zdravu i hranljivu stvar. Jer čvik je gift. Kviri želudca. A jabučničin ocet je hranljiva stvar, krépi telo.

Akoproem su je takovi strašni bedaki, koji veliju, da zato nekiseliju sa jabučničim octom, jer njim »škodi.« Takovi ili su nigdar nê koštali jabučnoga octa, ili ga nêmajju, pak nje je sram povedati, ili pak si ga neznanju napravili.

Dober jabučnim »domaći« ocet, je nê samo doma moći hasnuvati, nego ga je i moći prodati. Bormeš bi bolje bilo, da bi naši štacunari na mesto čvika, domaći ocet tržili. To je istina, da vodetoliko nebi mogli vu njega kak vu čvika, ali sa tem se mi nestarajmo. Ako njim čvika nigdo nebi hotel kupiti, sigurno, da bi počeli domaći ocet tržiti. Taki bi naši siromaškeši goricanci leži: došli k nekorejmu krajcaru.

To sam hotel povedati od jabučnoga octa. Čujmo sada nekaj od jabučnice.

To sigurno svaki zna, da je jabučnicu piti moći. Zdrava je i žedju gasi. Ne kole dušu cloveka, kak žganica. Samo naj je dobro spravljena. Onak kak mora biti.

I to zna svaki, da je jabučnicu i prodati moći. Naravno, ako se kupec trefi.

Ali jedno nezna svaki. Jako malo njih zna. Najmre to, da našu jabučnicu i vu druge zemlje radi pelaju i trošiju. Jer ne je treba zabiti, je su i takva mesta, gde je žganicu piti prepovedano, i na mesta žganice se jabučnica méri.

Zvun toga i na druge cilje pohasnujeju jabučnicu. Šampanjera delaju iz nje i t. d. Dakle hasnuje se, moći nju je prodati.

Ako ju mi domaćemu krémaru prodamo, nam nedođe na drago. Tak ju prodamo, kak ju moremo, kak drugi hoćeju. To je sve zato, jer se gazdi nestaraju jako sa jabočnicom. Za takvu stvar ju još držiju, koju je hasnuvati moći, ali ipak je malo vredna.

Ali, kak bi se gazdi malo dobrinuli, taki bi jabučnica vekšu cenu imala. Malo truda bi bilo treba, ali složnosti dosta. Naravno je bez složnosti nigdi — nikaj neide,

Ako bi se gazdi dospomenuli pak si poiskali jednoga takvoga trgovca, fabriku, liferanta, koj jabučnicu kupuje, on bi sigurno više dal za hektoliter, kak sada dobiju. Poslal bi sem doli svojega agenta, koj bi tu spokupil jabučnicu vu celoj okolici. Sigurno za 5—6 hektolitrov je ne vredno sem dojtii, ali za 5—600 je već vredno

MEDJIMURJE

Kak bi to gazdi napravili? Jako jedno stavno. Dospomenuli bi se pak bi prosili gosp. notariuša ili gosp. navučitelja, naj jim zazvediju takvoga liferanta, koj jabučnicu, kupuje. Ovi bi sigurno zazvedili po novinah ili pak kak drugač. Iz drage volje. Pak bi mu pisali, da tu i tu se tuliko jabučnice nadjaju dobiti za prodaju, jel bi kupiti? i počem?

Jer to je već i vezda kak te protuleje počme, moći včiniti, kak zadnji mrzaz preide. Barem napre imamo kupce. Moći je i vu više mestah pozvedati. Gdo više da, njemu damo.

Kaj sam povedal od jabučnice, to isto stoji od hruškovnice. Nju je takaj moći prodati. Vnogokrat dragše, kak jabučnicu.

L. R. J

Iz orsačkoga spravišća.

16-ga májusa je držalo sednicu orsačkoga spravišća, na kojoj su naprezeli predlog zakona od onih peněz, po broju 320 milion 918 jezer korun, koje želi kormanj vu orsagu vu svakojačke potreboče vložiti, kak na primer: željeznice, moste, itd. s kojim delom priliku da jezero i jezero meštrom i težakom, da si kruha osiguravaju za dugo vreme.

Kajti orsačka komisija ve drži svoje sednice, zato je orsačko spravišće na par dni zaprto bilo.

Od česa se vredno spominati, to je pobolšanje plaće notariušov, za koje se je kormanj lepe pobrinil. Kak sami znamo, notarijuši su od leta do leta sve bolje i bolje obteršeni s delom, a plaća — ču ran ne svigder — je dosti mala. Najviše je takovih, koji su do vezda 800 korun čiste plaće vlekli, neračunajuč sim privatni dohodek, koj je ne stalen, i niti se njim neračuna v penziju.

12-ga májusa je zelo napre orsačko spravišće ovu stvar. Niti jedna stranka orsačkoga spravišća je ne proti tomu, da se obćinskih notariušov plaća zdigne, dapače najveć je takovih, koji još vekšu plaću veliju dati, kak to kormanj oče. Od vezda bude svaki notarijuš — koj je prepisane škole zvršil, najmen e jezero šest sto korun plaće imal, a podnotariuš pak jezero korun. — Zvun toga svako peto leto sto korun, a podnotarijuš pak 50 korun više, i to petkrat, zvun toga kvartir i vrt.

Ovu plaću bude morala svaka obćina platiti, koja neima do 20 procentov obćinskoga nameta. Koja obćina već ve plaća čez 20 procentov višeši potrošek, tam orsag iz svoje kasse pomore platiti.

Bili su takovi ablegati, koji su zahtevali od kormanja, da privatne stvari vkrej zeme od notarijušov i prek da fiskaljušom, nego

Tisza grof, minister predsednik je ne k tomu privoljil, veeč, da to bi za selske ljudi opet novi terh bil. Za jednoga cloveka je kam bolje, da svoje težkoče, tužbe predloži domaćemu notarijušu, koj pozna sve okolnosti njegove, kak da bi moral vu varaš ili kojemu fiskaljušu, koj moguće niti se nezna po njegovim jeziku spominati, a k tomu — veli — bi kam više moral platiti.

Mi samo gratulirati moremo gospodi notariušom, da su se toga vćakali, nego dodënemo k tomu da ako vre moraju obćine njihovu plaću zdici, barem neka se dočaka svaka obćina toga, da bude mogla reći, da ima pri sebi pravoga priatelja, izkrenoga branitelja nevučenoga puka, koj je vu svojoj težkoči višekrat prisiljen se k njemu za navuk obinuti.

H.

Miseli vu prutoletju.

Dragi brati i sestre! Premislimo ovu lepu stran prutoletno. Stavimo si pred oči zimsku dobu, kam se goder obrnemo, svigdi je tiho i mrtvo, samo kad kada mrzli zimski vetri podpuhavaju. Ali hitimo oči denes kam goder i obrnemo se kam goder, sve je veselo i sve živo.

Pogledimo vu jutro vu zorju, kak nam vugodnu duhu daje i rosu na naše polje. Pogledimo jeden lépi vrt, kak se lépe ruže rezvijaju. Pogledimo zemlju, kak svaki koren ima svoju hranu iz zemlje. Pogledimo črveke, kak iz zemlje idu vun i svaki svoj glas podiže napram dragomu Bogu.

Pogledimo šumicu, kak se lepo zeleni i idemo jedno malo po šumici, budemo čuli lépu pšmicu od ptičicah. Pogledimo med pticami na priliko slaviceka, kak on na kitičici stoji i svoj klunek drži napram nebu, kako da hoče roći: hvala i dika tebi Otec, neba i zemlja stvoritelj, koji si nas, vного pticah i črvekov črez ovu zimu preživati dal.

Vidite dragi! kak sve ruže i sve ptice hvaliju Bogu za njegovu ljubav. Samo vnogi clovek nezna, kaj bi preklinjal na nebu i na zemlji. Ali žalostno je, da vam to pišem. Žalostno je i to, da se tuži otec na sina, mati na kćerku i velidu, jaj kaj smo nahranili, bolje, da jih nebi bilo. Ali gdo je zrok tomu? Svaki otec i mati, jerbo dobro drevo donasa dober sad, a zločesto drevo hudi sad. Ako vu divju kitu cepiš dobre kitice, budu i dobrog sada rodile.

Ravno tak ista otci i matere, da bi svoji deci zasadili rěč božju i strah roditeljski vu njihovo srce, sigurno nebi se tužili na svoju decu, nego bi se veselili svoji deci i deca svojim roditeljem. Dobro bi bilo, da bi pazili, da pred decom nebi preklinjali, tar stem si nikaj ne hasniju, nego i deca

počneju kleti, kada čujeju roditelje, koji mesto da bi zeli šibu, veliju: Čuj mama mama, ili čuj japa, to ti budu spametna deca, već zna kleti!

Zato dragi roditelji pazimo na decu svoju, da budemo nje vu strahu božjem odhrali, da denes zutra, kada budemo vu hladnem grobu, da se budu deca naža iz nas zmisliha i barem otec naš i zdravo Mariju izmoliju, i da i naša deca veseliti se budu znala s čistim srcem lëpim i vugodnim protuletnim dnevim.

Podbreszt.

Kralics Mihaly.

Kaj je novoga?

Svim našim poštovanim čitateljem, predplatnikom i suradnikom želimo trojačke svetke srečne!

Zbiranje birova vu Čakovcu.

Petrics Ignacz bivšega Čakovečke občine birova iz odpovedanjem izpraženo birovsko mesto majšu 14 dneva pred poldanom se bilo obdržavalo pod Kolbenschlag. Bela kotarskoga velikoga sudca predsedničvom. Kotarski veliki sudac pred poldanom ob 9. vuri otvori zbiranje i Pethö Jenő, Szilagy Gyula i Nuzsy Maljaš čakovečke purgare je kandidiral za spunjeno birovsko mesto. Poslje kandidacije prisutno zastupništvo Nuzsy Maljaš varaša vrednoga purgara je izebralo

Ognj.

Kovacsics Imre felsőmihályfalvaskoga stanovnika hiže krov tekućeg meseca 3 dana se vužgal i tak krov, kak i rugo kajkovo dugovanje na nahižju bivše sve je izgorelo Ognja brščas je negdo na sramotu načinil. Kvara do 800 korun sudiju, iz kojega 400 korun radi assekuracije bude nadomešćeno

Malu decu nislobodno same ostavitl.

Pufek Lőrincz murafüredksoga polodelavca vu Murafüredu stojećem njegovim gruntu tekućeg meseca 3 dneva poslje podne okolo tretje vure kotec se vužgal i tako kotec, kak i blizo stojeći skeden, stala i hiža, silje seno slama i gospodarstveno oružje sve je izgorelo. Po iztragi se bilo zeznalo, da ognja zroki njegovoga mala deca bila jesu, kajti dok njihov otec vu Črenčovcu na sejmju bil, vu ovim dnevu je svoju decu samo ostavitl, koja poljeg kotca šibice su vužgala, od kojih poljeg kotca bivši iz trstikom zagrajeni plot se vužgal, koj s kotcom skupa je zevsema zgorel. Kvara do 750 korun, iz kojega 560 korun bude povrnjeno putem assekuracije

Na svetu najvećšl prekop

Modern tehnike čudah broj s jednim se povekšal. Simphon zvani prekop, koj Taljanskoga orsaga iz Svajcarskom zveže skuda, poslje pet i pol ljetnim posluvanjem sad su predri. 1898. leta vu augustušu započeli su ovo posluvanje od polnočne i poldanašne srtani čisto protivno jeden prama drugomu delajućl ležaki ovog meseca četrtoga dneva skupa zastali se jesu. Zrušil se je od pečine zadnji veliki komad i luknja nastane, preko koje dvuh orsagov ležaki jeden s drugim vu ruke si segli jesu. Ovega velikog posluvanja naj vekša stran tim je dovršena. Kaj se još oslaloga tiče, ovo za par mesecov takaj zgotovili budu.

Unišćenl varaš.

Vu Kokine južnoj strani ove dane je strahovita bura bjesnila, koja vu njezinim putu sve je oništala. Najstrahovitošu katastrofu medjutim kak iz Pariza javiju — vu Mito zvanim varašu je zrokuvala, koj je zevsema unišćen. K francuskomu ministeriumu došavše javlenje glasi, da do dve jezero ljudih postalo je aldovom ovoj nesreći, medjukojemi vjerojatno nema europenskoga človeka. Do sad još nije došel takov glas. Brzjava droti svi su na nikaj deli Železna cestata-kaj miruje.

Kradljivost deteta.

Vu Parelmi ove dane Orlando zvanoga kultusministra deset letošnjega bratiča, kad je svojim bratom vu školu isel, na ulici su vkrali. Razbojniki vu jednu već naprvo priredjenu kućiju deli jesu dëti i s kočijum odpeljali se jesu. Vkradjenoga dečeca brata za pomoć kričeći glas dva zandari čuli jesu i za njimi se požurili i kad su kočiju dostigli, dečeca su oslobodili, razbojniko pako zadržali jesu. Razbojniki pri času taj cilj su imali da dečeca od bogatih njegovih roditeljov i ministra za otkupiti ili odrešiti veliku šumu penez dobiti nakanih jesu. Jeden kesneši palermuski telegrami pako taj glas javi, da se razbojnikom uspjeh dečinja kradljivost. Na pomoć zazivajući med onud hodećemi jeden Desimone zvani kapitan pako koje skoći i zevsum jakostjum zadržati želji. Kućija za jednu minutu postane, nego razbojniki s revolverom strelah jesu na kapitana. Ov naravski presiljen bil je vuzde odpustiti, i kućija s velikom silom odletl. Čëlo dugovanje iz tak silnim načinom se bilo dovršilo, da onuda hodeći nisu bilo mogući kućiju zadržati. Poglavarstvu su odmah bili javili od čeloga ripećenja, koje i učinilo je takaj svu odredbu, nego badava, kajti nije bilo moguće razbojnikom na trag dojt.

Izložba vu Londonu.

Iz Londona telegrafiraju, da vu angleskim političkim i trgovačkoga sveta najizvišenešega člana krugu s tom osnovom se baviju, da budu vu Londonu izložbu oredili, i to takovju, koja do sad bivših vsih izložbah bude izvršeneša. Ovo radi toga čimti nakaniju, kajti vu Londonu već od petdeset ljet ni bilo izložbe

Jeden par mladičkov

Diario de Bilbao od sledećega zabavnoga dela pripoveda, koje se vu Španjolskom orsagu Bilbaonu dogodilo. K jednomu tamo stojećemu staromu svećeniku došel je jeden par mladičkov. Navuka prosili jesu glede potrebita dugovanja, ar se ženiti kanju. Stari svećenik je iz drage volje poslužil za potrebita, tim bolje, kajti mladički povsema znali su na podana pitanja odgovora dati, koja na verozakonska dela predložil je njm. Kad je već sve dovršeno bilo, mladoženja, se k jednomu stolcu obrne, na kojega skrjljaka, paličku i jednu crnu škatulicu del. Kad je odhadjal vu ime špricanja svećeniku se ovak bil poklonil. Hvalen budi Jezus Kristuš: Navseveke amen. Su ovom trenutku zaručnica s velikom krikom obrne se prama svećeniku. Svoje oči tihoma sklopila i na zemlju se izrušila, kad stari svećenik na brzoma k njoj skoći i vu svoj naručaj prime nju. Mladoženja je samo na to čekal. Na hitroma dolh vzeme vu ruki držeće škatule pokriv i fortografira svećenika kak drži njegovu zaručnicu. Dober

stari pater ni si bil mogel premisliti, kaj je hotel mladoženje škatulom, tim bolje bil je dirnut i prestrašeni, kad su njega uputili: Akone platite, onda ove slike para našli budete umnožiti vu svakim izlogu. Svećenik naravski bojal se je od smutnje i celomu dugovanju taj nastal je konec, da je platil. Spretni vkanjlivci pako se odnesli jesu. Svećenik još on dan javlenje načinil je proti prevaritelom, nego redarstvo još nije bilo moguće spretnim lažomazacom na trag dojt.

Gospoñ kadet.

Redarstvo je ove dane iz dobre familije izhadjajućega, nego vre s reštom kaštiganoga mladoga človeka zadržalo, koj zveksinom vu soldačkoj opravi gde za grofa, gde pako za baruna nazval je sebe i tak je učinil vnogo kradljivosti. Schwarcz Adolf draguljara ove dane dojde vu njegov štacun jeden nosilac i jednu zlatu vuru ponudja, da nek nju kupi. Draguljar je pripraven bil kupiti od njega vuru, pogleda nju zvana, pogleda nju iz nutru zatim od veselja samo da ne zakriči na ves glas. Njegovu lastovitu vuru, koju pred dvemi dnevi od njega vkrali jesu, hoteli su da nju kupi. Schwarcz to je rekel nosilcu, da po brata si ide vu susedstvo, da skupa prešacaju vuru, ide nuler vu hižu po svoju ženu, da nek pazi dot čas na štacun, dok se oni povrneju, odide i telefonira na redarstvo. Na brzoma su došli dva detektivi i počeli su rotiti nosilaca, da gde je vzel ovu vuru. Nosilac veli, da jeden husarski oficir je na njega izručil da proda vuru, koj vu Unio zvanoj gostionici stanuje. Detektivi tamo idu i zbilja najdeju gospoña kadeta tamo, kojega bez svakoga pomilovanja odženeju na nadkapitansvo. Tamo se onda bilo zeznalo, da fini husarski momak nit nije husar, nego glasoviti žepni tolvaj Za Velles Jenőja ga zoveju. Svoje vkanjivosti i kradljivosti točno vu uniformišu navadenje zvršavati i zabarun Somogyija nazivali. Nego kak je vura k njemu došla, ovo pod nikakov način valovati neće. Zadržali su ga.

Boj med rusi i japani.

Od poltam, kak su japani prek prešli čez Jatu reke i obkolili Port—Arthura, je ne moći reći da su imeli med sobom vekšu bitku. Kak iz telegramov citamo, rusi se sakupljaju okolo Mukdena, glavnoga varaša Mandžurije, gde bude nastala velika bitka. Il. Mikloš, ruski car je na temelji ovoga boja ne zdavnja dvesto milijonov korun alduval iz svoje kasse — Ako se dosvedoči, da je to istina, onda moremo reći, da je on prvi, koj je na takov cil do ve najviše alduval. Nego i car je vu takovim položaju, da more tuliko alduvati, jer on je najbogaćeši čovek na svetu. Kak je dokazano, carov dohodek zbije svako letu 40 milijon korun. Nego to je samo jedna strzn njegovoga bogatstva. Neizmerna je vrednost njegovih kinčov za koje je ne moći dokazati, koliko dohodka nosiju njemu. Kuliko ima samo zlata, srebra, dragih kamenov vu peterholiskim kaštelju, vu kronstadski citadelli i po drugih mestah. I poleg ovoga neizmernoga kinča car ipak jednostavno živi. Na svoju osobu nepotroši više, kak dvesto korun na den. Ako nemo- ra gde kakti car reprezentirati, čista se prosto nosi. Jednostavno se košta i nepuši drage cigare. Nego ako je kakov obed ili "bal pri njegovim dvoru, onda nešpara. Da se počel boj med rusi i japani, onda jeden bal, koj je njega ne menje, kak 4 milijon korun koštal. Veliju, da i cesarica se jednostavno nosi.

Smrt Radetzkyeva.

To je bilo skakanje, biegenje, pisanje listovah i telegrafiranje u vili «Reale» u Milanu dne 3-a Januara 1858 u osam sati u jutro, jer tog dana i ure je viteški starac Radetzky predao svoju veliku dušu u ruke svog stvoritelja, iliti, preminul je blago, providjen svetimi sakramenti umirućih, kako to pravomu katoliku delikuje, u starosti od devetdeset i dvie godine. Zrok pako njegove smrti bil je prelom kosti noge sa velikom starostju zajedno. On je hotel nekaj u sobi na višjem miestu popraviti, pak za doseći, je stal na stolac, odkuda je opal te si nožnu kometu prelomil. Ktomu njegova velika starost i on je smrtnoj kosi pal žrtvom. Još na smrtnoj postelji se je brinul za svoju družinu, te je naredil, da se svakomu ima iz platiti dvogodišnja plaća. Njegovo mrtvo tielo bilo je, uslied zapov. di cesara, iz Milana kroz Veneciju prevezeno u Beč, gde se je onda sprovod obdržaval, kagovoga do onda u Beču nije bilo. Toga u pravom smislu rieči cesarskog sprovoda je nezaboravnomu staromu vitez u maršalu priredila zahvalna nagljenost samoga cesara.

Najveća počast pako je preminulomu vitez u bila izkazana, kad se je na celo izmarširanih trupah, sam cesar u osobi postavil, sablju potegnul i glasno komandirajući žalobni kondukt vodil. To se još nikada nije dogodilo, da bi i koj vladar austrijanski svo-ga podložnika do groba sprovadjal. Ali prošim, kakov vladar i kakov podložnik su ova dvojica medjusobno bili!

Kad se je u žalobnoj povorki na osmeroprežnih crnih kolih lies pokazal te je cesar sablju iz toka spuknul te zvonkim glasom zakommandiral; kad su na to truppe prezentirale, zastave crnim florom se nagnule i banda pričela Beethovenoga žalobnoga marša svirati, to su svi prisutni tu preneraženi stali te je svakoga nekakovo čudnovato čuvstvo obhadjalo. Bol se nije samo na licu čvrstih vojnikah izražavala, već i na licah cielokupnog građanstva i pučanstva, jer su svi čutili kaj su izgubili.

«A kamo ste mi staroga pokopali?» Bude valjda mnogi soldački prijatelj pital u Heldenbergu Wetzdorfskom! — Onda je Radetzkyeva želja bila viečnog počinka najti. Ovak najme glasi u testamentu izrična želja, kojega je stari maršal godine 1855 lastovito rukom napisal i odredil, da ga polože na strani prijatelja i ratnog sudruga feldmaršala Maxa baruna Wimpffena, koj je još 1852 god. umro i u Heldenbergu počival. Njegova želja je na zapovied cesara morala biti izpunjena i on u Heldenbergu pokopan.

«A gde leži taj Heldenberg?» — pita vriedni čitatelj:

Na Fran Josipovoj željeznici Beč — Grmünd — Budjevice, krikne na jedan krat kondukteur staciju «Gross — Weikersdorf!». Pol ure od uvod severno leži Wetzdorf sa liepim gradom i parkom iliti velikim vrtom okolo njega. U tom parku nam kaže visoki obelisk sa geniusom smrti, miesto mausoleuma, u kojem u jednoj izdubini lievo maršal Wimpffen a desno maršal Radetzky leži; i opet je jedna izdubina kraj ove, u kojoj godine 1862 umrvši vitez Pargfrieder počiva.

Smrt je ovde tri poštenjaka sakupila, koji su u životu vierni prijatelji bili.

Pargfrieder je bil čoviek, koj se je svojom vlastitom jakostju podigel. Prvobitno je bil skolski pomoćnik iliti kak su negda nazivali «praeceptor», pak kad je videl, da mu na tom polju baš ruže necvatu, hitil je cie-lu školničiju preko plota pak je pomalo dotieral do trgovca a konačno do liferanta za vojsku i zajedno Radetzkyev pouzdanik postal. Kakli takov si je stanovitom okretnošću

lahko znatnoga imetka spravil, jer se kod literanta za vojsk baš negleda na svaki krajcar, akoprem niti varati nije moći, jer su u liferanta hiljade i hiljade očuh uprte, ali kak sam rekel, mnogi liferanti su okretnošću i dakako marljivošću bogati postali. Pak tak tak je išlo u Pragriederu. On je bil okretan i marljiv, za vojsku je sve marljivo i saviestno nabavjal pak je konačno i bogat postal.

Taj ljubitelj umietnostih domorodec, je iz svog imetka dal sazidati u svojem parku kraj grada; na Heldenbergu u Wetzdorfu jednu počastnu palaču sa grobnicom za u ratu glasovite vojnike, ne samo sadašnjeg vriemena, već od vriemena kada počima poviest države. Ovak anda se na Heldenbergu podiže do dvie sto statuah u naravskoj veličini čovieka, zlejanih iz bronca, dvadeset i dva vladara iz kuće habsburške, glasoviti austrijanski vojskovodje, n. pr princ Engen, Daun, Laudon, nadvojvoda Karol, general od šest-najstog stolietja pak sve do Marije Terezije; dapače i zaslužni podčastnici tu nefale, ima tu i nekuliko stražmestrah, kaprolah dapače i prostih soldatah statuah, koji su se kojom prilikom u ratu osobito izkazali te stoje tu med velikaskemi, isto tak štovani kaj i ovi, zajedno na tom dičnom miestu podignjeni, koje se, kaj se tiče veličine i umietnosti, ne-može sravniti sa onim kod Regensburga u Bavorskoj, nazvanim «Wallhala», koje je dal bavarski kralj Ljudevit godine 1830 u čast niemackim junakom podiči, ali ipak kakli samo po jednom jedinem domoljubu podignjeno a k tomu i grob obće ohljubljenoga staroga vojskovodje Radetzkya mora taj viteški «tempel» svakoga mekim poštovanjem napuniti. Ja barem, kad sam to miesto pregiedaval, bil sam tak obuzet, da sam od mekog strah počitanja po prstih okolo hodil, kak da bi se bojal, da kojega ovde spavajućega tvrdim hodom neprobudim.

Zaista je to poštovanja i strahopočitanja vriedno miesto a takovo će i ostati. Zahvalni vladar Fran Josip, koj je toga Wetzdorfskog Heldenberga za svoju vlastitost kupil, nebude dopustil, da propadne, već Radetzkyu i ostalim junakom za volju ne.

Radetzky pako si je najliepsi spomenik u srcih njegovih, kakli pravoga otca, ljubećih soldatah podigel, koji su se uvijek ugodno i sa ponosom svog vrlog vodje siećali. Glavno pak je to, da je stari maršal Radetzky temelj svojim kriepostjam u vieri postavil. On je dapače zahtieval, da svaki officir i soldat, kad mu je to moguće, svetoj meši i prodečtvu prisustvuje te nije se riedko znalo dogoditi, da je po svetkih, kad je najme radi vlastite pobožnosti svojim čislom iz cirkve izašel te se osviedočil, da bi mnogo više officirah i soldatah moglo u to vrieme u cirkvi biti, nego li ih je našel, je dal oberstara k sebi pozvati, pak mu se je baš žalostno pritužil, kak ga to boli, da regimenta tak malo do svete viere drži. Dakako, da je to odmah išlo

od vuha do vuha i dojduće nedelje je već japica Radetzky bil zadovoljan i oberstara pohvalil.

Em. Kollay

Nekaj za kratak čas.

Čisti hasen.

K bogatomu Rotsildu dojde jednoga dneva jeden nepoznati, bez zahtieva mladi čoviek. Banker je vno-go dela imel, i zato ga ne štel pred se pustiti.

Poveće svojemu gosponu — veli mladić inošu — da je tu od pět milionov čistoga hasna reč.

Pet milionov?! — začudi se Rotsild, no onda ga pustite nutri.

Gospone, vu čem vam morem biti na službu? — pita mladić.

Gospon baron, oni zamuč kaniju dali svoju kćer. I ako dobro znam, deset milijonov daju žnjom budućemu zetu?

Istina je, — veli baron.

No, anda ja oženim njihovu ćer i s petimi milijoni i oni poleg toga čistih pět milionov profitiraju.

Odprostite mi, gospone, — veli banker vi ste za trgovinu malo nečeden, a za Rotsildovoga zeta pak preveć čeden, i zato mi je žal, da vašu ponudu nemogu prijeti.

Lépo ime.

Herceg Verague se jenput v Parizu za-državal, gde je štel s jednom prilikom v Madrid telegrafirati? — Kuliko reći morem za jeden frank v Madrid telegrafirati? — pita telegrafista. Deset — odgovori ov. Tak? — veli herceg — to je vera dosta drago. Pri nas za tuliko penez moći dvajsti rećih telegrafirati.

To je meni sve jedno, — zamrma sr-dito telegrafist, vćinite kaj očete. I za podpis tre platiti? — pita herceg. — Ne! odgovori telegrafist: Na to napiše herceg telegram i podpíše se ovako:

Christophorus Columbus de Toledo y Larreatequi de la Cerda Ramirez de Baquedano y Gante, Almirante y Adcantado Mayor de las Indias, Marquis de la Jamaica, Duque de Veragua y de la Vega, Grande de España, Senador del Reino, Gaballero de la in signe, Orden del Toison de Ore, Gran Cruz de la Concepcion de Villarimosa, Gentil Hombre de Camara de Bey Don Alfonso XIII.

Telegrafist je omed lil predi kak je prečital

Spameten oficirskisluga.

Gosp n oberleitinant v jutro zakrića na njegovoga privatdineru:

— Ti osel! Zakaj si me ne zbudil ob 7 uri? — Molim pokorno gospon oberleitinant, — odgovori dečko, — rano onda su krićali keln-neru: «Viršline s hrenom!» Pak sem si mislil, budem počekal, dok gospon oberleitinant to pojeju

Hrusóczy Elek.

Odgovorni urednik:

MARGITAI JOZSEF.

1 m.-mázsa.	1 m.-cent.	kor fill.
Buza	Pšenica	15.00—
Zab	Zob	11.00—
Rozs	Hrz	11.00—
Kukoricza uj	Kuruza nova	11.02—
kendermag	konopljeno seme	18.00—
Árpa	Ječmen	11.00—
Fehér bab uj	Grah beli	14.00—
Sárga » »	» žuti	11.50—
Vegyes » »	» zinešan	10.00—
Lenmag	Len	18.00—
Bükköny	Grahorka	10.00—
Tökmag	Koščice	14.00—

Mindenféle tégla

ugy mint: faltégla, lyukas és tömör sajtolt faltégla, igen alkalmas nyers építkezésekhez, továbbá hódfarku és hornyolt tetőcserép, valamint orrkövezet-, kut-, csatorna-, párkány és jászoltégla. Ugy alagsó is a legjobb minőségben bármely állomásra szállítva kapható az alant nevezett téglagyárban

Arjegyzékkel és mintával szívesen szolgál

Uradalmi gőztéglagyár

685 6-10

Sárvár.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni, hogy üzletemet egy dusan felszerelt

üvegraktárral

bővítettem ki,

Elvállalok továbbá mindennemű **üvegezési munkát (ablakok, képek, tükrök) és keretezést**, melyeket szakértelemmel, pontosan és jutányosan eszközölök.

Fűszerüzletemből ajánlok továbbá mindennemű **háztartási s élelmi czikket**, ugymint: **lisztet, cukrot, kávé, déligyümölcsöt, finom olajokat** stb. stb. összes **fűszerárúkat**, melyeket kitünő minőségben, jutányos áron pontosan szolgálók ki.

B. megbízásaikat kérve, maradok

teljes tisztelettel

Kelemen János.

Csáktornya, Perlaki-utca 312.

688 4-4

Čast mi je obznaniti p. n. občinstvo da sam moju trgovinu raširil bogatim

skladištem glaža

Preuzimam svakojako **glaznarsko delo (obloke, kipe, zrcala, rame)** koje delam brzo točno i uz najfalešo ceno.

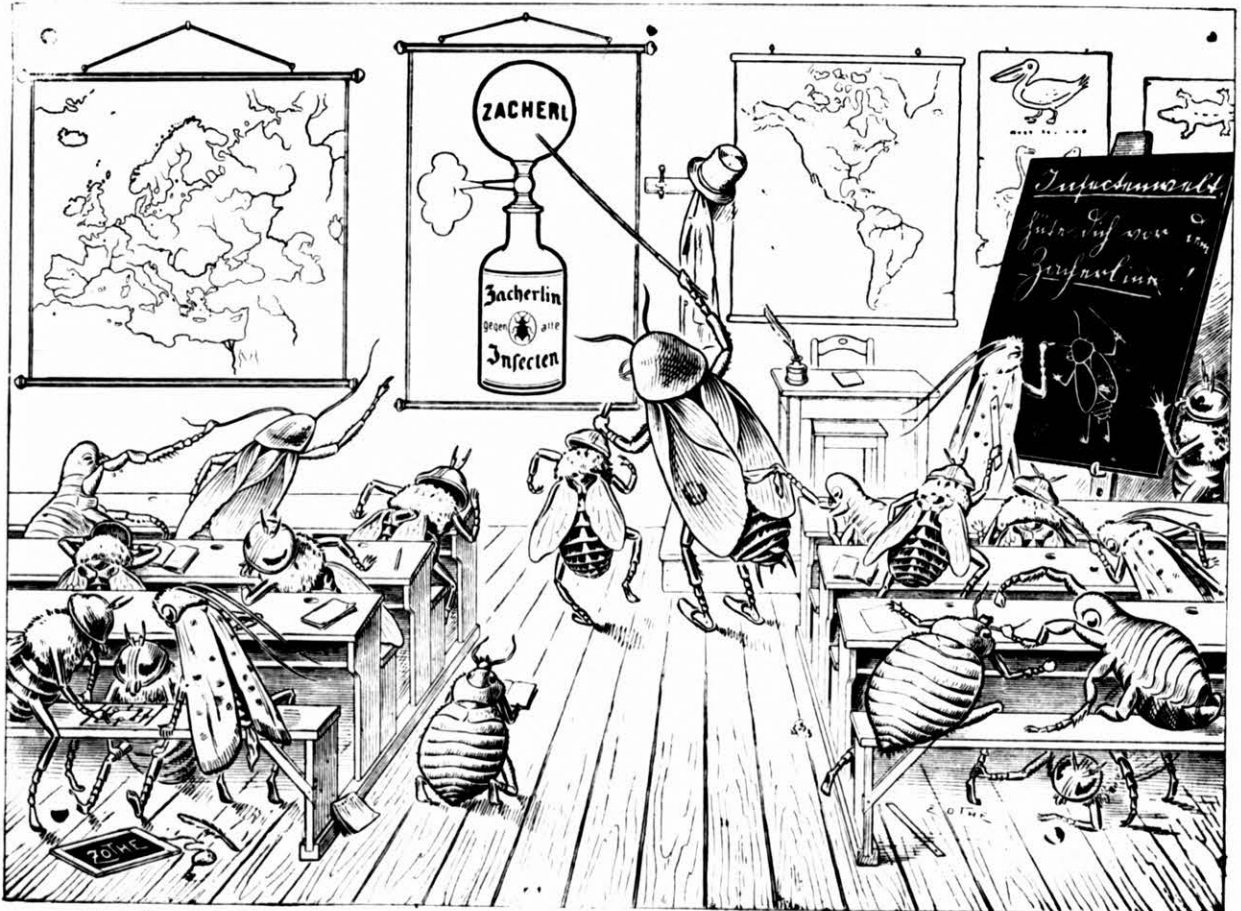
Iz moje začim trgovine preporučam svakojake kućanske članke name: **melo, cukora, kavu, južnisad, fino olje**, i t. d. ukupne začim robe koje u izvrstnom svojstvu i poleg najfaleše cene točno i brzo poslužim

Vriedno povjerenje prošec ostanem

sa štovanjem

Kelemen János,

Perlaki-utca 312 broj

•Zacherlin•, haj mindenható, Szólt fontolkodóan a tanító. Kíméletet nem ismerve, Pusztit a lakásban szerte.

Nem menekül rovar egy se. Ha szagolja, el van veszve. Hamisítás ki van zárva, Könnyű ám ismerni rája.

Mert Zacherlin csupán az jó. Melynek burka üveglasko. S ez a flaskó ott kapható, Ahol e plakát látható.